Estyn

Rhagoriaeth i bawb ~ Excellence for all

Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Her Majesty's Inspectorate for Education and Training in Wales

Adroddiad arolygiad monitro blynyddol ar

Bettws Lifehouse

Dyddiad yr arolygiad: Mehefin 2015

gan

Estyn, Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Cymerwyd pob rhagofal posibl i sicrhau bod y wybodaeth yn y ddogfen hon yn gywir adeg ei chyhoeddi. Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau neu sylwadau ynglŷn â'r ddogfen hon/cyhoeddiad hwn at:

Yr Adran Gyhoeddiadau
Estyn
Llys Angor
Heol Keen
Caerdydd
CF24 5JW neu drwy anfon e-bost at cyhoeddiadau@estyn.gov.uk

Mae'r cyhoeddiad hwn a chyhoeddiadau eraill gan Estyn ar gael ar ein gwefan: www.estyn.gov.uk

Cyfieithwyd y ddogfen hon gan Trosol (Saesneg i Gymraeg).

© Hawlfraint y Goron 2015: Gellir ailddefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei ailddefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 13/08/2015

Cyd-destun

Ysgol arbennig annibynnol mewn pentref bach gwledig yn y Canolbarth yw Bettws Lifehouse. Agorodd yr ysgol yn 2007. Mae'n darparu addysg dydd ar gyfer hyd at 20 o ddisgyblion 9 i 19 oed sydd ag anawsterau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol ac anhwylder y sbectrwm awtistig. Caiff disgyblion eu lleoli yno gan awdurdodau yng Nghymru a Lloegr.

Adeg yr arolygiad hwn, mae datganiad o anghenion addysgol arbennig gan bob disgybl, ac mae ychydig o ddisgyblion yn derbyn gofal gan eu hawdurdod lleoli.

Ers yr ymweliad diwethaf, mae'r ysgol wedi datblygu ystafell wyddoniaeth, sy'n galluogi disgyblion i ddilyn ystod ehangach o gyrsiau gwyddoniaeth.

Prif ganfyddiadau

Cryfderau

Dyma gryfderau'r ysgol:

- Mae'r ysgol yn cyflogi staff profiadol â chymwysterau da sy'n meddu ar wybodaeth arbenigol mewn ystod eang o feysydd cwricwlwm
- Mae'r cynllunio ar gyfer y tymor byr, y tymor canolig a'r tymor hir yn fanwl ac yn rhoi ystyriaeth dda i anghenion disgyblion unigol
- Lle bo'n briodol, mae'r ysgol yn datblygu ei chyrsiau ei hun sydd wedi'u teilwra i fodloni anghenion disgyblion unigol, er enghraifft cwrs mewn gofal ceffylau
- Mae'r ysgol yn cynllunio'n effeithiol ar gyfer datblygu medrau ar draws y cwricwlwm
- Mae'r ysgol yn gwneud defnydd effeithiol iawn o'r lle sydd ganddi i ddarparu cwricwlwm eang a chytbwys
- Ceir ystod eang o adnoddau priodol, yn cynnwys llechi electronig ac offer celf a gwyddoniaeth
- Mae ethos cadarnhaol sy'n hyrwyddo hyder a hunan-barch
- Mae staff yn gweithio gyda'i gilydd yn effeithiol iawn i gefnogi anghenion dysgu, ymddygiadol ac emosiynol y disgyblion
- Mae'r ysgol yn rhoi ffocws clir ar ddatblygu medrau meddwl disgyblion
- Mae'r ysgol wedi mynd i'r afael yn llawn â'r holl argymhellion o'r adroddiad monitro blynyddol blaenorol

Meysydd i'w datblygu

Dyma'r meysydd i'w datblygu yn yr ysgol:

- Er bod gan yr ysgol wefan gynhwysfawr sy'n rhoi gwybodaeth ddefnyddiol am yr ysgol, nid oes ganddi brosbectws ysgol y gellir ei roi i rieni neu randdeiliaid eraill
- Er bod yr adroddiad hunanarfarnu yn fanwl ac yn nodi cryfderau perthnasol a meysydd i'w datblygu, nid yw'r holl randdeiliaid yn cael eu cynnwys yn ffurfiol yn

y broses hunanarfarnu
- Er bod cynllun datblygu'r ysgol yn nodi meysydd priodol ar gyfer eu datblygu, nid yw camau gweithredu yn cael eu rhannu yn gamau digon bach; nid yw graddfeydd amser yn ddigon penodol, ac mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd i reolwyr fonitro cynnydd

Argymhellion

Dylai'r ysgol:

A1. Ddatblygu prosbectws ysgol

A2. Cynnwys staff, disgyblion a rhanddeiliaid eraill yn y broses hunanarfarnu

A3. Sicrhau bod cynllun datblygu'r ysgol yn cynnwys camau gweithredu a graddfeydd amser eglur

Cynnydd wrth fynd i'r afael ag argymhellion o'r nodyn ymweliad neu'r adroddiad arolygu blaenorol

Argymhelliad 1: Gwneud yn siŵr bod gwaith disgyblion yn gynnar yn y bore yn cael ei farcio a'i olrhain i sicrhau eu bod yn gwybod beth mae angen iddynt ei wneud i wella

Aethpwyd i'r afael â'r argymhelliad hwn yn llawn.

Mae disgyblion yn llenwi taflenni arfer defnyddiol pan fyddant yn cyrraedd yn y bore. Mae'r marcio yn dangos yn gyson i ddisgyblion beth mae angen iddynt ei wneud i wella.

Argymhelliad 2: Cryfhau'r ffordd y caiff achosion difrifol eu cofnodi

Aethpwyd i'r afael â'r argymhelliad hwn yn llawn.

Mae'r ysgol yn cadw cofnodion manwl o ddigwyddiadau difrifol a'r defnydd o ymyriad corfforol. Mae staff yn cofnodi manylion yn brydlon. Mae tystion yn darparu cofnod ysgrifenedig o'r digwyddiad, a byddant yn ei lofnodi. Caiff disgyblion y cyfle i gofnodi eu barnau.

Argymhelliad 3: Gwneud cais i Lywodraeth Cymru ymestyn cymeradwyaeth gofrestru'r ysgol o dan A347, i gynnwys disgyblion ag anhwylder y sbectrwm awtistig

Aethpwyd i'r afael â'r argymhelliad hwn yn llawn.

Yn 2014, gwnaeth yr ysgol gais i Lywodraeth Cymru am newid sylweddol i dderbyn disgyblion ac anhwylder y sbectrwm awtistig. Cymeradwywyd y newid gan Lywodraeth Cymru.

Cydymffurfio â'r safonau ar gyfer cofrestru

Safon 1: Ansawdd yr addysg a ddarperir gan yr ysgol

Ar sail yr ymweliad hwn, nid oes unrhyw dystiolaeth i nodi nad yw'r ysgol yn bodloni'r gofynion rheoleiddio ar gyfer y safon hon.

Safon 2: Datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol disgyblion

Ar sail yr ymweliad hwn, nid oes unrhyw dystiolaeth i nodi nad yw'r ysgol yn bodloni'r gofynion rheoleiddio ar gyfer y safon hon.

Safon 3: Lles, iechyd a diogelwch disgyblion

Ar sail yr ymweliad hwn, nid oes unrhyw dystiolaeth i nodi nad yw'r ysgol yn bodloni'r gofynion rheoleiddio ar gyfer y safon hon.

Safon 4: Addasrwydd perchnogion a staff

Ar sail yr ymweliad hwn, nid oes unrhyw dystiolaeth i nodi nad yw'r ysgol yn bodloni'r gofynion rheoleiddio ar gyfer y safon hon.

Safon 5: Adeiladau a llety preswyl mewn ysgolion

Ar yr ymweliad hwn, ni wnaeth Estyn arolygu Safon 5.

Safon 6: Darparu gwybodaeth

Ar sail yr ymweliad hwn, nid oes unrhyw dystiolaeth i nodi nad yw'r ysgol yn bodloni'r gofynion rheoleiddio ar gyfer y safon hon.

Safon 7: Y modd y dylid ymdrin â chwynion

Ar sail yr ymweliad hwn, nid oes unrhyw dystiolaeth i nodi nad yw'r ysgol yn bodloni'r gofynion rheoleiddio ar gyfer y safon hon.

Argymhelliad ynghylch cofrestru

Wrth ystyried cofrestriad yr ysgol hon, efallai byddai Cynulliad Cenedlaethol Cymru am ddymuno ystyried yr argymhelliad canlynol:

Ar sail yr ymweliad hwn, nid oes unrhyw dystiolaeth i nodi nad yw'r ysgol yn bodloni gofynion Rheoliadau Safonau Ysgolion Annibynnol (Cymru) 2003.

Ni ddylai barnau arolygwyr ar yr arolygiad monitro blynyddol hwn niweidio canfyddiadau arolygiad Adran 163 llawn yn y dyfodol.

Gwybodaeth am yr ysgol

Ysgol	Bettws Lifehouse
Rhif yr ysgol	666 6048
Diben yr ymweliad	Arolygiad monitro blynyddol
Dyddiad yr ymweliad	10/06/2015
Perchennog	Bettws Lifehouse Ltd
Staff	1 Pennaeth 1 Rheolwr Gyfarwyddwr 4 Athro/hyfforddwr amser llawn 9 Athro/hyfforddwr rhan-amser 4 cynorthwyydd cymorth dysgu rhan-amser (CCD) a staff goruchwylio cyflenwi 1 ymarferydd seicodynamig 1 anogwr dysgu rhan-amser
Nifer y disgyblion	17
Darpariaeth	Dydd
Math o angen addysgol arbennig (AAA) y mae’r ysgol yn darparu ar ei gyfer	Anawsterau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol (AECY), anawsterau dysgu cymedrol (ADC) ac anhwylder y sbectrwm awtistig (ASD)
Arolygiad Adran 163 diwethaf	21/05/2012
Arolygiad monitro blynyddol diwethaf	19/05/2014
Arolygiad diwethaf gan AGGCC	

Gwybodaeth am y tîm

Mrs Caroline Rees	Arolygydd Cofnodol
Mrs Elizabeth Ann Dackevych	Arolygydd Tîm